EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.7.2020
COM(2020) 295 final

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu alusel moodustatud kaubanduskomitees seoses II protokolli („Päritolustaatusega toodete“ mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) teatavate sätete muutmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu (edaspidi „leping“) alusel moodustatud kaubanduskomitees Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht seoses lepingu II protokolli teatavaid sätteid muutva otsuse kavandatava vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Majanduspartnerlusleping ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel

Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluslepingu (edaspidi „leping“) eesmärgid on a) võimaldada Vaikse ookeani piirkonna riikidel hakata kasutama paremat turulepääsu, mida pakub Euroopa Liit (edaspidi „EL“), b) edendada Vaikse ookeani piirkonna riikide jätkusuutlikku majandusarengut ja nende järkjärgulist integreerimist maailmamajandusse, c) luua Euroopa Liidu ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel ühistel huvidel põhinevad vabakaubanduspiirkonnad, milleks tuleb kaubandus kohaldatavaid WTO eeskirju ja asümmeetria põhimõtet järgides järk-järgult liberaliseerida, arvestades Vaikse ookeani piirkonna riikide erivajadusi ja suutlikkust seoses kohustuste täitmise taseme ja ajakavaga, d) kehtestada asjakohane vaidluste lahendamise menetlus ning e) kehtestada asjakohane institutsionaalne korraldus.

EL allkirjastas 13. juulil 2009 lepingu,[1] mida Paapua Uus-Guinea on ajutiselt kohaldanud alates 20. detsembrist 2009 ja Fidži Saarte Vabariik alates 28. juulist 2014. Pärast lepinguga ühinemist on ka Samoa Iseseisvusriik seda ajutiselt kohaldanud alates 31. detsembrist 2018 ja Saalomoni Saared alates 17. maist 2020.

2.2. Kaubanduskomitee

Kaubanduskomitee on kooskõlas lepingu artikliga 68 moodustatud organ. See koosneb ELi ja Vaikse ookeani piirkonna riikide (Paapua Uus-Guinea, Fidži, Samoa ja Saalomoni Saared) esindajatest. Kaubanduskomitee võtab vastu oma töökorra ning komiteed juhivad ühiselt ELi esindaja ja Vaikse ookeani piirkonna riikide esindaja.

Kaubanduskomitee tegeleb kõigi lepingu rakendamiseks vajalike küsimustega, sealhulgas arengukoostööga. Kaubanduskomitee võib oma ülesannete täitmisel a) moodustada lepingu rakendamiseks vajalikke erikomiteesid või -organeid ja teha nende üle järelevalvet, b) tulla kokku igal ajal, milles lepinguosalised on kokku leppinud, c) arutada kõiki lepinguga seotud küsimusi ja võtta oma ülesannete täitmiseks sobivaid meetmeid ning d) teha lepingus ettenähtud juhtudel otsuseid või anda soovitusi.

Kaubanduskomitee võib lepingu rakendamisega seotud eriküsimustes delegeerida otsustusõiguse erikomiteedele, nagu on ette nähtud lepingu asjakohaste sätetega, eelkõige tollikoostöö ja päritolureeglite erikomiteele.

[1] Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus 2009/729/EÜ ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu allakirjutamise ja esialgse kohaldamise kohta (ELT L 272, 16.10.2009, lk 1).

2.3. **Kaubanduskomitee kavandatav akt**

Kaubanduskomitee peab *2020. aasta septembris* toimuval kaheksandal koosolekul võtma vastu otsuse II protokolli („Päritolustaatusega toodete“ mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) teatavate sätete muutmise kohta (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on järgmine.

– Ajakohastada päritolureegleid käsitlevaid sätteid, et võtta arvesse kõige hiljutisemaid arengusuundi, ning näha ettevõtjatele ette lihtsustatud ja paindlikumad päritolureeglid, võttes vastu järgmised muudatused:

  (a) jätta välja järgmised sätted, mis ei ole enam asjakohased:

    – artikli 3 lõige 7: enam ei ole asjakohane täpsustada, et kumulatsiooni võib kohaldada alates 1. jaanuarist 2010 ja 1. oktoobrist 2015;

    – artikkel 4a ja VIII(a) lisa ei ole enam asjakohased, kuna naaberarengumaid ei ole kindlaks määratud;

    – artikli 4 lõike 8 teine lause ja XII lisa: enam ei ole asjakohane loetleda Lõuna-Aafrikast pärit tooteid, mille suhtes hakati kumulatsiooni kohaldama pärast 31. detsembrit 2009;

  (b) viia artikli 7 pealkiri vastavusse sisujuhis esitatud pealkirjaga;

  (c) lisada II jaotisesse uus artikkel 12 „Arvestuslik eraldamine“, mis võimaldab ettevõtjatel seda varude haldamise meetodit kasutades kulusid kokku hoida;

  (d) jätta välja III jaotise artikkel 13 ja asendada see uue artikliga 14 „Mittemuutmise reegel“, et ettevõtjatel oleks importiva riigi tolliasutusele tõendite esitamisel rohkem paindlikkust, kui päritolustaatusega kaupade ümberlaadimine või tolliladustamine toimub kolmandas riigis;

  (e) jätta välja artikkel 14 „Näitused“ ja artikkel 38 „Vabatsoonid“, mis ei ole pärast mittemuutmise reegli lisamist enam vajalikud;

  (f) muuta IV jaotise artiklit 15, et võimaldada ettevõtjatele päritolutõendeid käsitlevate nõuete täitmisel rohkem paindlikkust;

  (g) lisada uus artikkel 39, milles võetakse kokku tollikoostöö ja päritolureeglite erikomitee ülesanded ja kohustused, millele on osutatud II protokolli eri sätetes, ning ajakohastada sellele vastavalt artiklit 41.

– Ajakohastada lepingu II protokolli II lisa, et viia see kooskõlla HSi nomenklatuuri 2017. aasta versiooniga.

  II protokolli II lisa põhineb Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioonile lisatud harmoneeritud süsteemi (HS) nomenklatuuri 2007. aasta versioonil. WCO on andnud välja uue 2017. aasta HSi nomenklatuuri, mis hakkas kehtima 1. jaanuaril 2017. Siiski tuleks säilitada päritolureeglite puhul kehtiv olukord, sest HSi nomenklatuuri tehtud muudatuste eesmärk ei ole mõjutada konkreetse toote suhtes kohaldatavat päritolureeglit.

– Muuta lepingu II protokolli IV lisa teksti, et lisada sellesse arvedeklaratsiooni horvaadikeelne versioon.

  Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise leping allkirjastati 9. detsembril 2011 ning seda kohaldatakse alates 1. juulist 2013. Lepingut kohaldatakse ühelt poolt nende

territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingut selles sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt lepingule alla kirjutanud Vaikse ookeani piirkonna riikide territooriumide suhtes.

– Ajakohastada lepingu II protokolli VIII lisas esitatud ÜMTde loendit, et viia see vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingus sisalduva loendiga.

Lepingu II protokolli VIII lisas on loetletud Euroopa Liidu ülemeremaad ja -territooriumid (ÜMTd). Mõne territooriumi staatus on hiljuti muutunud – Saint-Barthélemy (FR) ja Bermuda (UK) said vastavalt 1. jaanuaril 2012 ja 1. jaanuaril 2014 liiduga assotsieerunud ÜMTdeks ning Mayotte'ist (FR) sai 1. jaanuaril 2014 liidu äärepoolseim piirkond.

– Jätta Samoa ja Saalomoni Saared välja II protokolli X lisas osutatud mõiste „muud AKV riigid" alt, kuna mõlemad riigid ühinesid lepinguga.

Kuna lepingu II protokollis ja selle lisades tehtavaid muudatusi on palju, on selguse huvides vaja protokoll täielikult asendada.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

II protokoll („Päritolustaatusega toodete" mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) sõlmiti 2009. aastal. Selle algse protokolli teatavad sätted ei ole kooskõlas päritolureeglite kõige hilisema arenguga, takistades seeläbi lepinguga ettenähtud sooduskohtlemist.

Kavandatud muudatustega lihtsustatakse ja muudetakse paindlikumaks päritolureeglitega seotud nõuete täitmist ja menetluste järgimist. Näiteks:

– arvestuslik eraldamine võimaldab ettevõtjatel hoida kokku varude haldamise kulusid;

– ettevõtjatele võimaldatakse importiva riigi tolliasutusele tõendite esitamisel rohkem paindlikkust, kui päritolustaatusega kaupade ümberlaadimine või tolliladustamine toimub kolmandas riigis;

– registreeritud eksportijate võimalus kasutada kehtiva päritolutõendina üksnes arvedeklaratsiooni lihtsustab päritolumenetlusi ja vähendab liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmisega seotud halduskulusid, tänu millele saavad ettevõtjad tariifset sooduskohtlemist täielikult ära kasutada, mis võib avaldada kaubandusele positiivset mõju.

Selline lihtsustamine hõlbustab seega kaubandust ja edendab majandusarengut Vaikse ookeani piirkonnas, võimaldades ettevõtjatel saada majanduspartnerluse vahelepinguga ettenähtud sooduskohtlemisest täit kasu.

Muudatustega lihtsustatakse ja muudetakse paindlikumaks päritolureeglitega seotud nõuete täitmist ja menetluste järgimist. Selline lihtsustamine hõlbustab ettevõtjate jaoks kaubavahetust ja optimeerib sooduskohtlemise kasutamist. Peale selle soodustavad kavandatud muudatused Vaikse ookeani piirkonna riikide piirkondlikku integratsiooni ja majandusarengut, pakkudes ettevõtjatele päritolureeglite täitmiseks rohkem võimalusi.

Lepingu II protokolli II lisas esitatud toodete loendit (rubriigid ja kirjeldused) on vaja muuta selleks, et viia see vastavusse HSi nomenklatuuri uuendustega, mille WCO tegi 2012. ja 2017. aasta versioonis, ning säilitada tootekirjelduste ja HSi klassifikatsiooni kooskõla harmoneeritud süsteemiga.

Lepingu II protokolli VIII lisas on loetletud ELi ülemeremaad ja -territooriumid. II protokolli kohaldamisel tähendavad „ülemeremaad ja -territooriumid“ Euroopa Ühenduse asutamislepingu neljandas osas osutatud maid ja territooriume. Seda loendit tuleks ajakohastada, et võtta arvesse teatavate ülemeremaade ja -territooriumide hiljutist staatuse muutust.

Tuleks märkida, et nõukogu 11. novembri 2019. aasta otsusega (EL) 2019/2143 on juba määratud kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise lepingu alusel moodustatud kaubanduskomitees ELi nimel võetav seisukoht seoses lepingu II protokolli II ja VIII lisa muutmisega (ELT L 331, 20.12.2019, lk 1). Selguse huvides on kõnealune seisukoht praeguses algatuses uuesti sõnastatud (muutmata).

Esildatud otsusega täidetakse ELile lepingust tulenevaid kohustusi.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[2].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Akt, mille kaubanduskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt ning see on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas lepingu artiklitega 8, 68 ja 78.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

---

[2] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

4.4. Kavandatava akti avaldamine

Kuna kaubanduskomitee aktiga muudetakse ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu alusel moodustatud kaubanduskomitees seoses II protokolli („Päritolustaatusega toodete“ mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) teatavate sätete muutmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelist majanduspartnerluse vahelepingut[1] (edaspidi „leping“), millega luuakse majanduspartnerluslepingu raamistik, on Paapua Uus-Guinea ajutiselt kohaldanud alates 20. detsembrist 2009 ja Fidži Saarte Vabariik alates 28. juulist 2014. Pärast lepinguga ühinemist on ka Samoa Iseseisvusriik seda ajutiselt kohaldanud alates 31. detsembrist 2018 ja Saalomoni Saared alates 17. maist 2020.

(2) Lepingu artiklite 13 ja 68 ning lepingu II protokolli artikli 41 kohaselt võib majanduspartnerluslepingu kaubanduskomitee võtta vastu lepingu II protokolli sätete muudatusi.

(3) Kaubanduskomitee peab *2020. aasta septembris* toimuval kaheksandal koosolekul võtma vastu otsuse, millega muudetakse II protokolli („Päritolustaatusega toodete“ mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) teatavaid sätteid.

(4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel kaubanduskomitees võetav seisukoht, kuna kavandatav otsus on liidule siduv.

(5) 2009. aastal sõlmitud II protokolli („Päritolustaatusega toodete“ mõiste ja halduskoostöö meetodite kohta) teatavaid sätteid on vaja muuta, et uuendada päritolureegleid vastavalt kõige hiljutisematele arengusuundadele paindlikumate ja lihtsamate päritolureeglite ettenägemiseks, eesmärgiga hõlbustada ettevõtjate jaoks kaubavahetust ning optimeerida sooduskohtlemise kasutamist.

(6) Lepingu II protokolli II lisas esitatud toodete loendit (rubriigid ja kirjeldused) on vaja muuta selleks, et viia see vastavusse harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri uuendustega, mille Maailma Tolliorganisatsioon tegi 2012. ja 2017. aasta versioonis, ning säilitada tootekirjelduste ja HSi klassifikatsiooni kooskõla harmoneeritud süsteemiga.

(7) Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise leping allkirjastati 9. detsembril 2011 ning seda kohaldatakse alates 1. juulist 2013. Lepingut kohaldatakse ühelt poolt nende

[1] Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus 2009/729/EÜ ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu allakirjutamise ja esialgse kohaldamise kohta (ELT L 272, 16.10.2009, lk 1).

territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingut selles sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt lepingule alla kirjutanud Vaikse ookeani piirkonna riikide territooriumide suhtes. Lepingu II protokolli IV lisa teksti tuleks muuta, et lisada sellesse arvedeklaratsiooni horvaadikeelne versioon.

(8) Lepingu II protokolli VIII lisas on loetletud ELi ülemeremaad ja -territooriumid. Protokolli kohaldamisel tähendavad „ülemeremaad ja -territooriumid“ Euroopa Ühenduse asutamislepingu neljandas osas osutatud maid ja territooriume. Seda loendit tuleks ajakohastada, et võtta arvesse teatavate ülemeremaade ja -territooriumide hiljutist staatuse muutust.

(9) Kuna Samoa ja Saalomoni Saared ühinesid lepinguga, tuleks mõlemad riigid II protokolli X lisas osutatud mõiste „muud AKV riigid“ alt välja jätta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel kaubanduskomitee kaheksandal koosolekul, põhineb kaubanduskomitee akti eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja